

Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова

Виконали:

Студентки I курсу 27а групи
Гой Т.Л.

Шишковська Ю. О

Науковий керівник:

Коваленко Володимир Олександрович,
доцент Вінницького національного
медичного університету
ім. М.І. Пирогова,
кандидат медичних наук,
чл.-кор. АМТН України

Вінниця
2016 р.

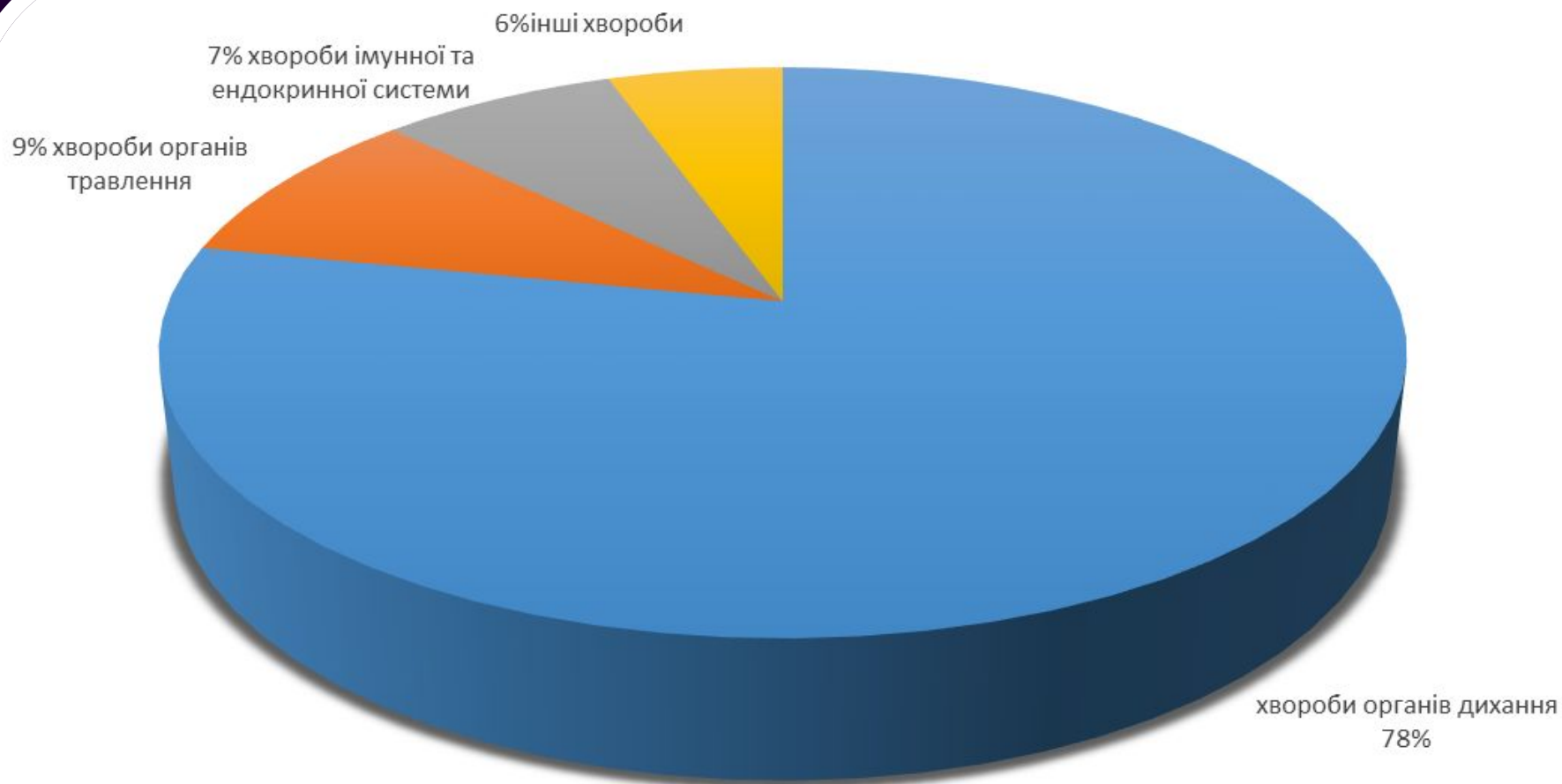
**Тимус (вилочкова залоза).
Морфо-функціональні
особливості. Захворювання
тимуса**

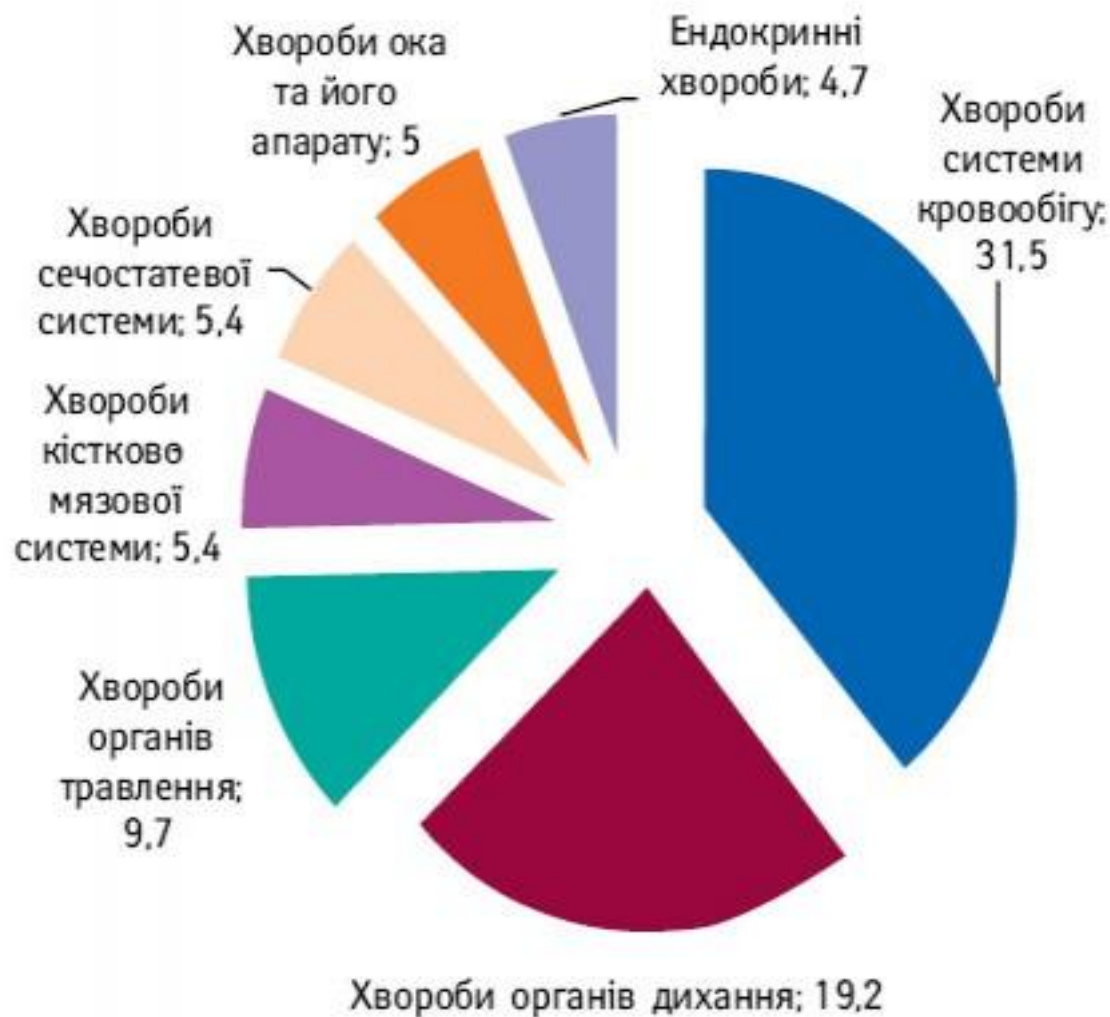
План:

- ❖ *Актуальність теми*
- ❖ *Загальна характеристика*
- ❖ *Морфофункціональні особливості*
- ❖ *Інволюція тимуса*
- ❖ *Хвороби пов'язані з виличковою залозою*
- ❖ *Цікаві факти*
- ❖ *Висновки*

За даними Національного реєстру, показники захворюваності за 1991-1993 рр

За даними Національного реєстру, показники захворюваності за 2012 р.

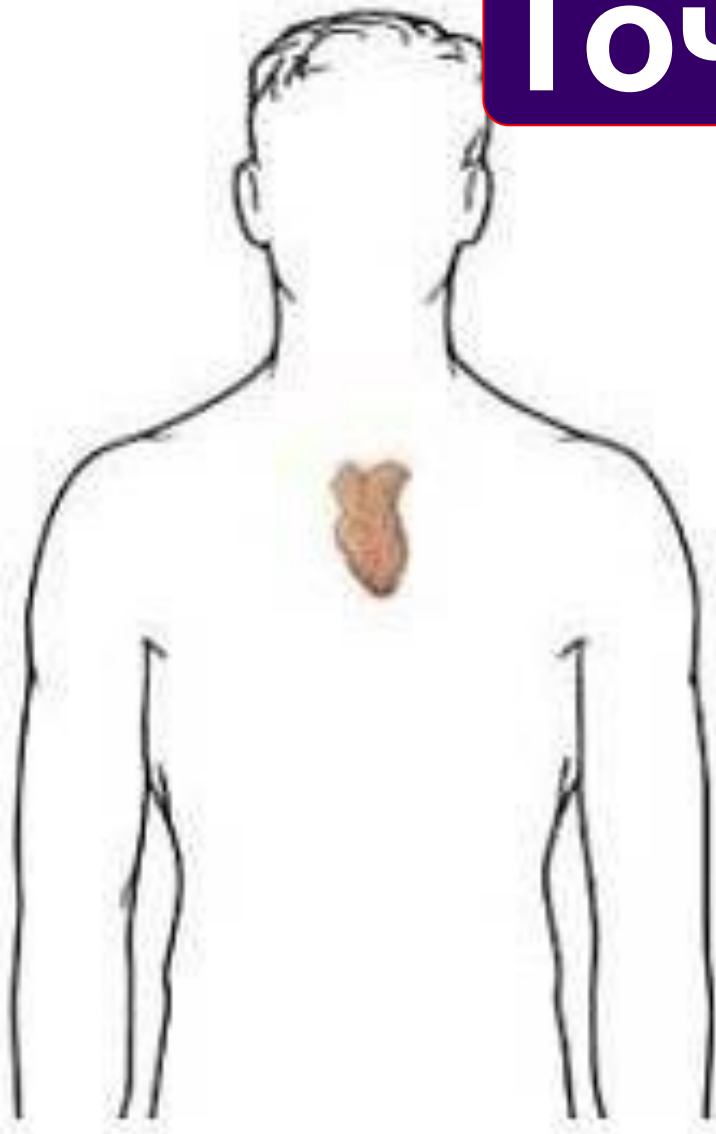

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТИМУСА

Своє ім'я вилочкова залоза отримала завдяки характерній формі, що нагадує тризуб - виделку. Втім, так виглядає тільки здорова заліза – пошкоджена найчастіше набуває форму метелика або вітрила. Вилочкова залоза має ще одне ім'я – ТИМУС, що в перекладі з грецького означає “життєва сила”. В 60-х роках минулого сторіччя вчені збагнули, що вилочкова залоза відноситься до органів імунної системи. Причому не до другорядних, як лімфатичні вузли, гланди або аденоїди, а до центральних.

Точка щастя

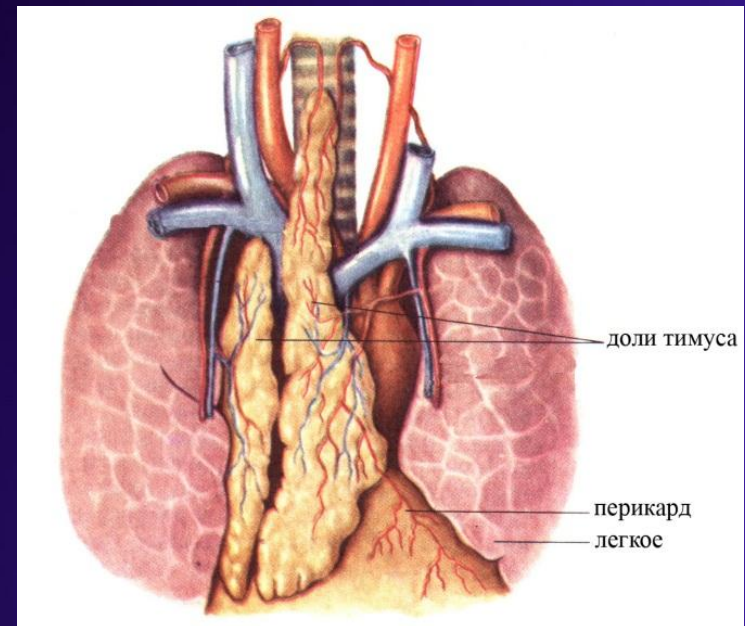
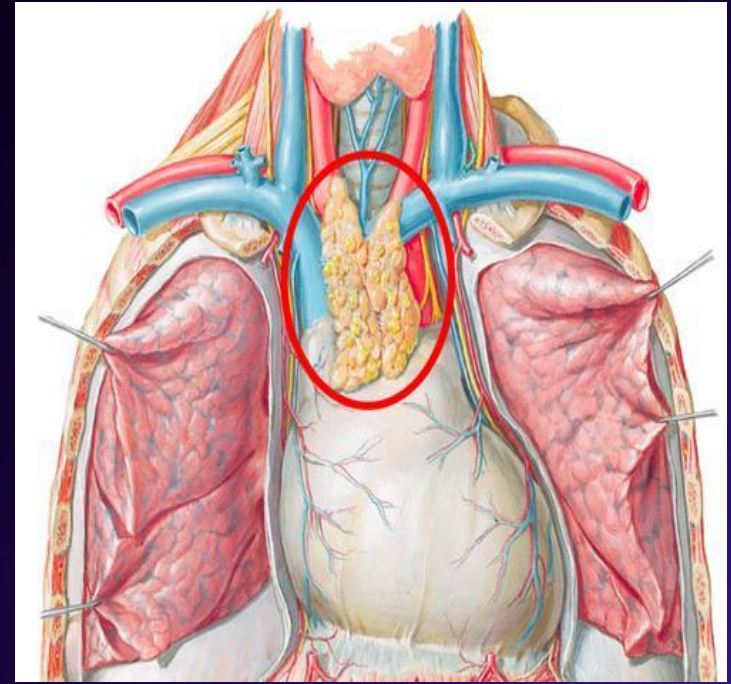

Вилочкова залоза –
ТИМУС

Топографія.

Розташовується вилочкова залоза в грудній порожнині позаду ручки грудини, виступаючи над яремною вирізкою. Нижні кінці часток залози, дещо розширюючись, розходяться в сторони, досягаючи рівня 3-4 ребра. Верхні кінці звужені: вони покидають грудну порожнину, піднімаються вздовж трахеї до щитоподібної залози, залишаючись прикритими зовні грудинно- під'язиковими і грудинно-щитоподібними м'язами. Позаду залози розташовується трахея і крупні судини: плечеголовні вени, верхня порожниста вена, дуга аорти з її гілками. Велика частина її передньої і латеральної поверхонь прикрита плеврою.

БУДОВА ТИМУСА

Анатомічна будова.

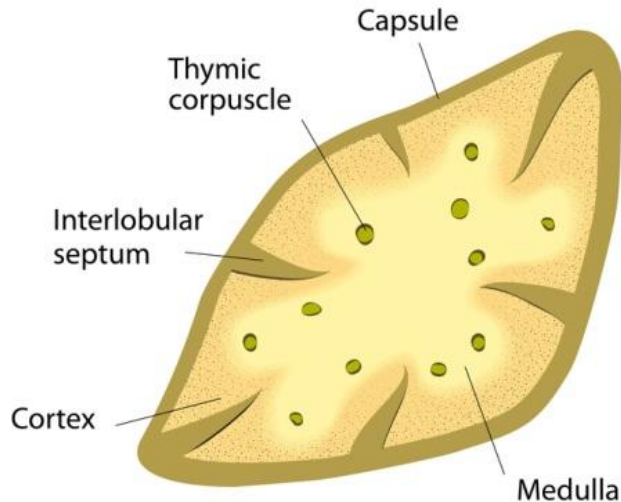
Вилочкова залоза є непарним органом, складається з двох часток, (правої і лівої), з'єднаних між собою пухкою сполучною тканиною. Іноді визначають дві частки, що розділені вставною часткою, а інколи – 3–4 частки. Поверхня залози є горбистою. Залоза має добре виражену капсулу, від якої вглиб залози йдуть перегородки, що ділять речовину залози на часточки.

THE THYMUS GLAND

Front view

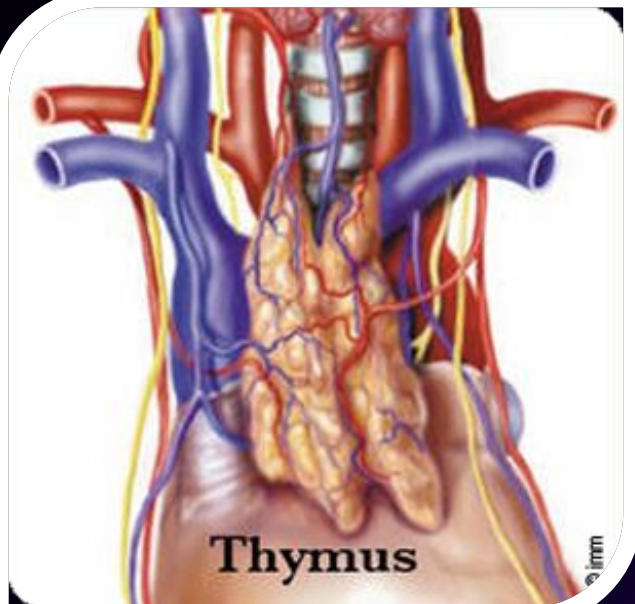
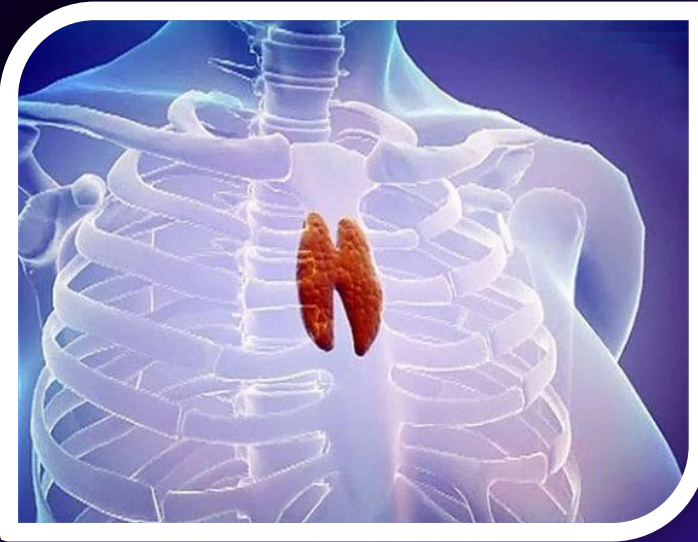

Structure

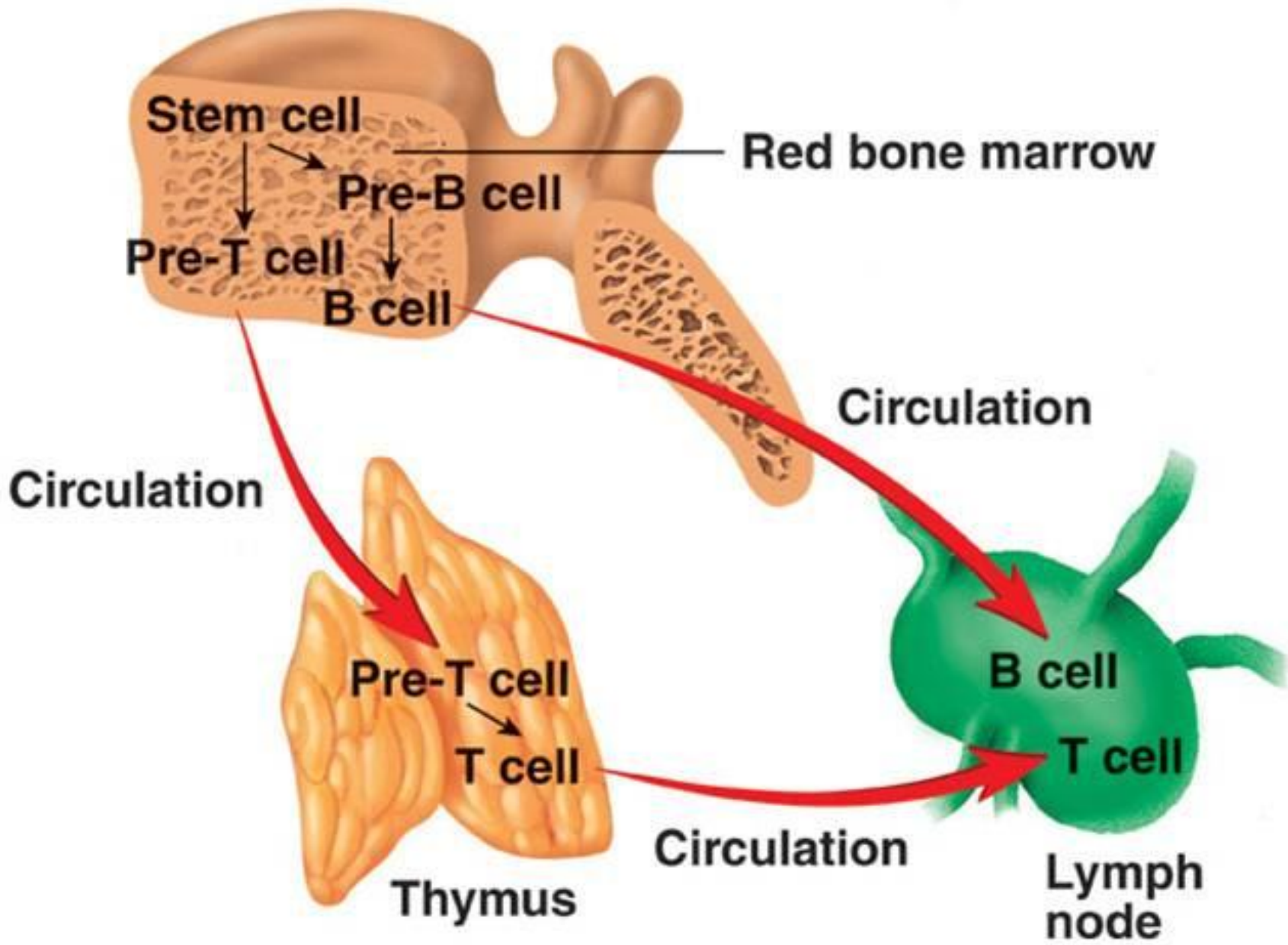

ФУНКЦІЇ ТИМУСА

Вилочкова залоза займає центральне місце в системі імуногенезу і, до повного формування периферичних лімфоїдних органів, є життєво важливою залозою. Тимус – це «школа» прискореного навчання клітин імунної системи (лімфоцитів), що формуються зі стовбурових клітин кісткового мозку

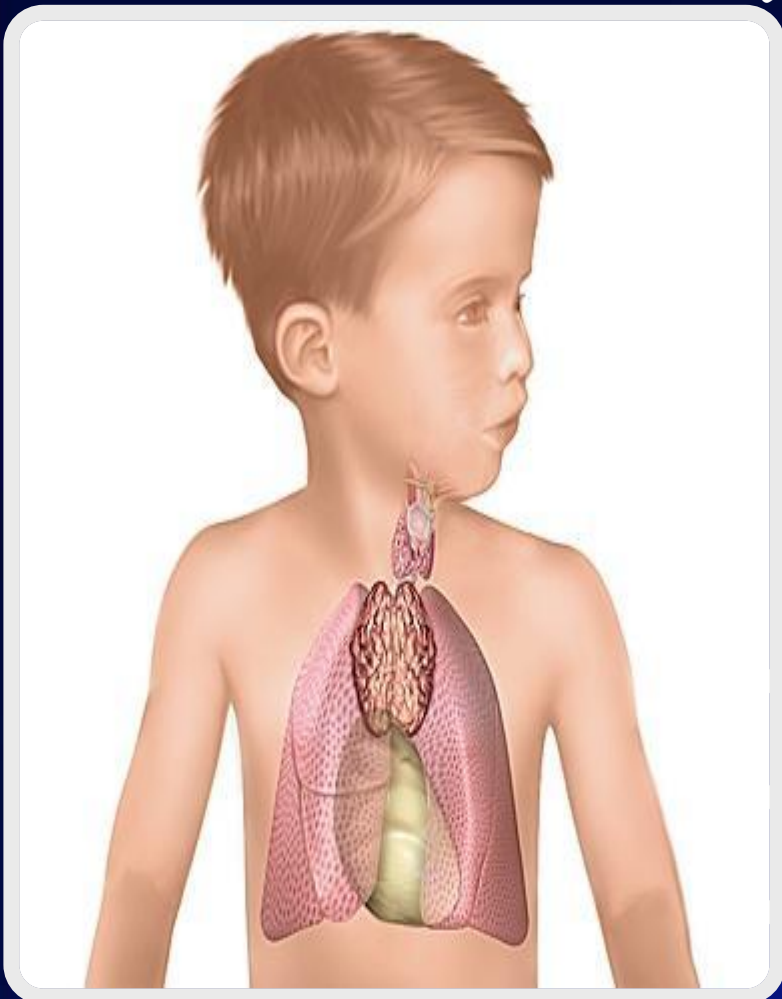

Потрапивши в вилочкової залози, новонароджені «солдати» імунної системи перетворюються в Т-лімфоцити, на їх поверхні специфічні молекули забезпечують можливість розпізнавання своїх або чужорідних агентів, що є першим етапом запуску будь імунної реакції. Т-лімфоцитів належить функція захисту від вірусних інфекцій і також протипухлинний захист, що є вкрай важливим у сучасних умовах існування людини

Безперечна роль цього органу в здійсненні пристосувально-захисних реакцій організму, про що свідчить її активна акцидентальна інволюція, коли у відповідь на надмірне подразнення (холод, тепло, неповноцінне харчування, важка травма, сильна інтоксикація і т.д.), протягом доби або навіть декількох годин, об'єм залози зменшується майже на три чверті, відбувається масове руйнування Т-лімфоцитів і поглинання їх макрофагами залози

✓ Як ендокринний орган, тимус виробляє близько 23 біологічноактивних речовин, які проявляють різносторонні ефекти: стимулюють лімфопоез, впливають на диференціювання лімфоцитів, надають протипухлинну дію, підтримують тонус скелетних м'язів, впливають на обмінні процеси в організмі .

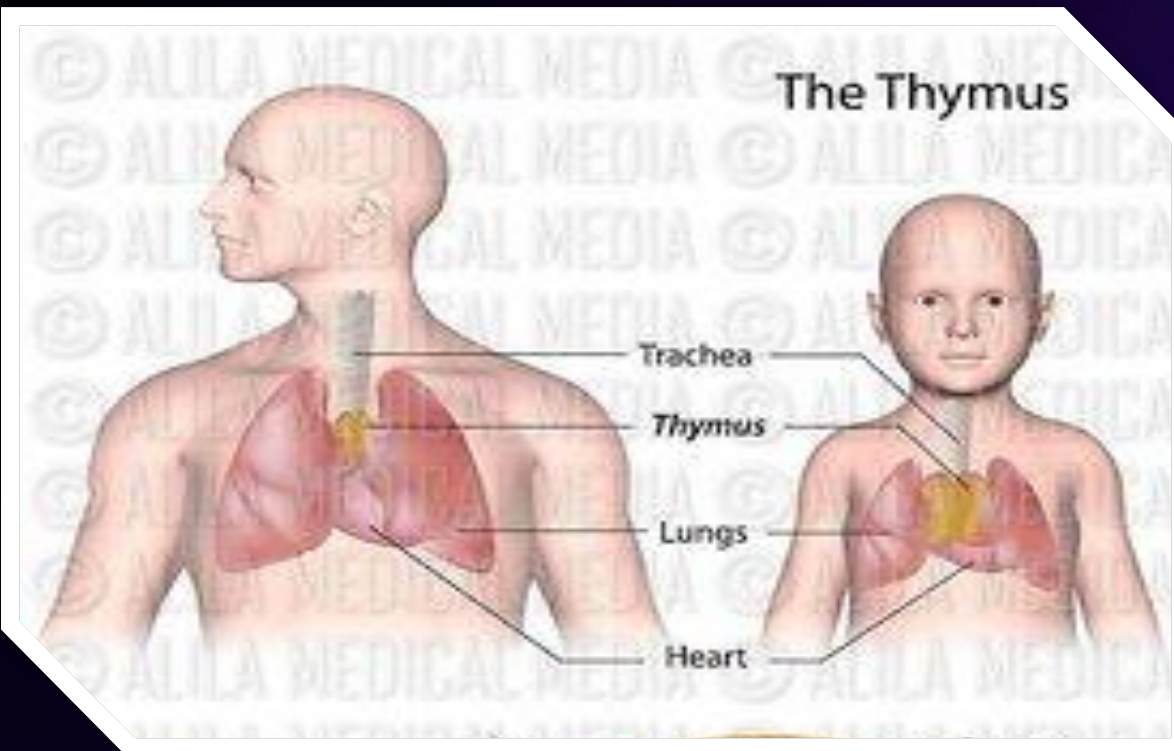
Так, залоза виробляє гормони:

- ✓ тимозин – контролює обмін кальцію і фосфору в організмі
- ✓ тимопоетин-I, тимопоетин-II – впливають на кровотворення,
- ✓ фактор росту – регулює ріст скелета,
- ✓ інсуліноподібний фактор – впливає на вуглеводний обмін.

ІНВОЛЮЦІЯ ТИМУСА

З періоду статевого дозрівання починається зворотний розвиток (інволюція) виличкової залози, поступове зменшення її обсягу, зморщування тканини залози.

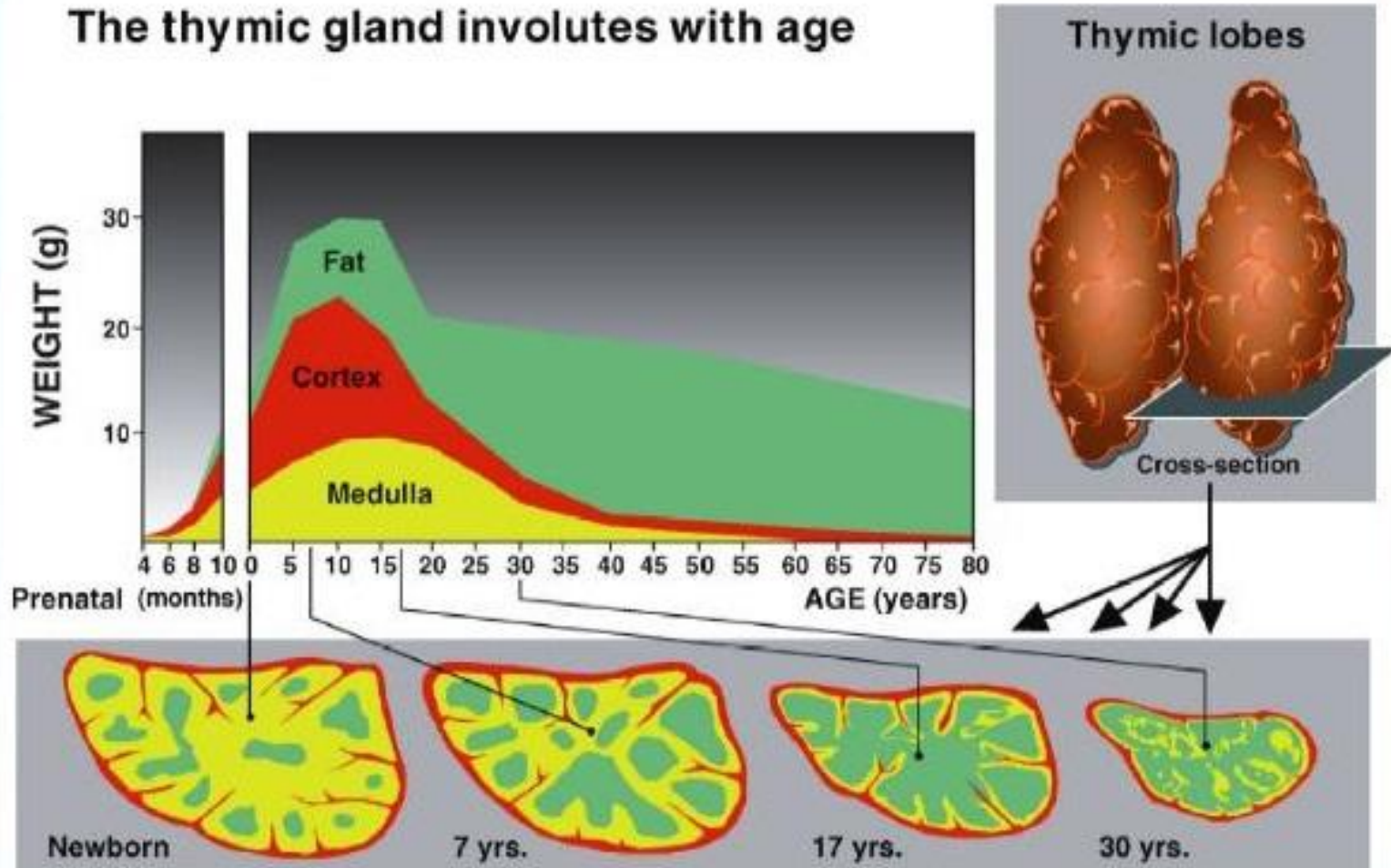
У кожної дитини зменшення залози відбувається індивідуально - в одних інволюція починається у 4 роки, в інших - у 6-7. До 14-15-річного віку залоза зменшується досить інтенсивно. Коли ж завершується період статевого дозрівання, цей процес значно уповільнюється і залоза зменшується майже непомітно.

Раніше вважали, що після 13-14 років виличкова залоза повністю атрофується і зникає, а на її місці розростається жирова тканина. Сьогодні відомо, що залоза, хоча й має зворотний розвиток, функціонує протягом усього життя людини. Проте з часом її функції поступово зменшуються.

ІНВОЛЮЦІЯ ТИМУСА З ВІКОМ

The thymic gland involutes with age

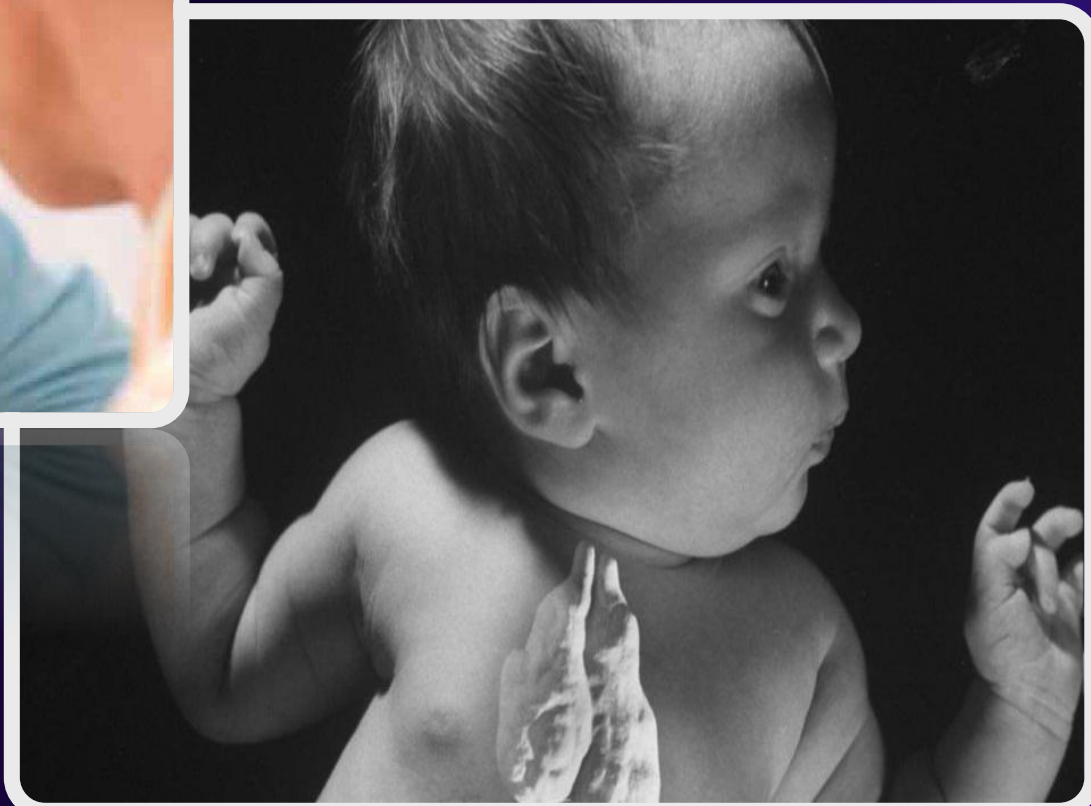
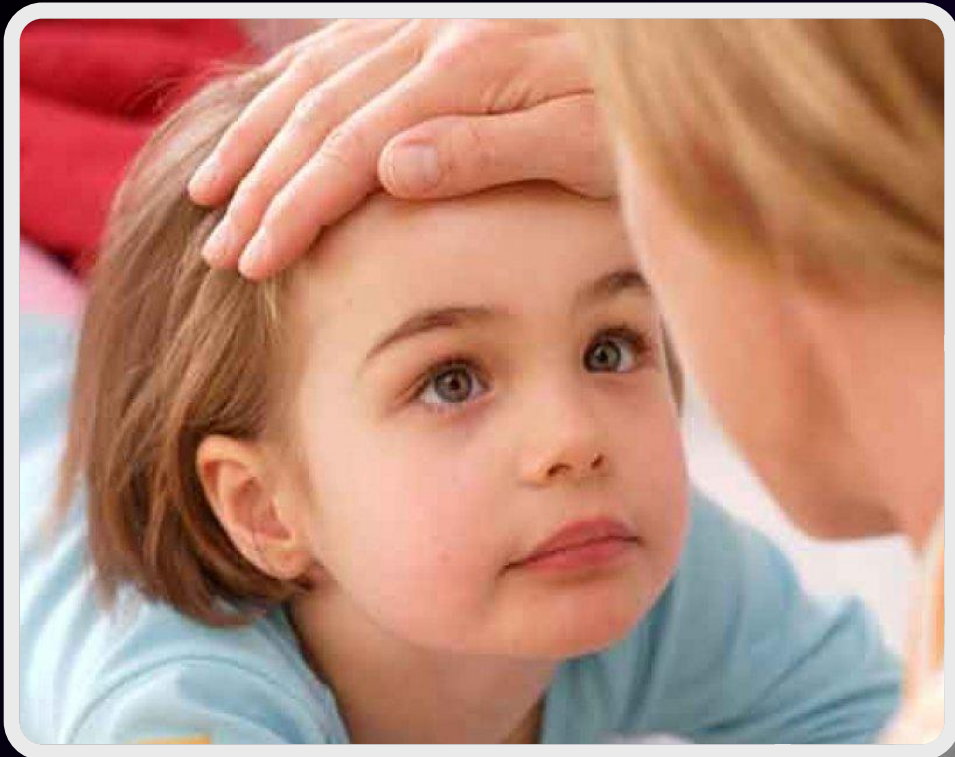

- *Виділяють 4 етапи вікової інволюції загруднинної залози:*
- I етап (у віці 1–10 років) – швидкість атрофії паренхіми залози становить 1,5% на рік;
- II етап (у віці 11–25 років) – атрофія паренхіми залози посилюється, починається пригнічення продукції гормонів загруднинної залози та Т-лімфоцитів;
- III етап (у віці 26–40 років) – атрофія паренхіми залози сягає 5% на рік, наростає склероз і ліпоматоз, знижується продукція гормонів;
- IV етап (у віці понад 40 років) – прогресує поступова атрофія паренхіми залози зі швидкістю 0,1% на рік.

ХВОРОБИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВИЛОЧКОВОЮ ЗАЛОЗОЮ

Збільшення вилочкової залози

- ❑ Швидкий набір і втрата ваги у малюка, а також надмірна вага при народженні;
- ❑ Часті зригування;
- ❑ Часті простудні захворювання;
- ❑ Блідість шкірних покривів;
- ❑ Підвищена пітливість;
- ❑ Кашель, часто посилюється, коли дитина знаходиться в лежачому положенні, і непов'язаний з простудними захворюваннями;
- ❑ Придбання шкірою синюшого відтінку, при плачі і напрузі;
- ❑ Венозна сіточка на грудях і мармуровий малюнок шкірних покривів;
- ❑ Збільшення лімфатичних вузлів;
- ❑ Збільшення мигдалин і аденоїдів;
- ❑ Знижений м'язовий тонус;
- ❑ Порушення ритму серця.

Наслідки такої патології виражаються в більш високій сприйнятливості дитини до різних захворювань і особливо до інфекцій. А в деяких випадках патологія носить досить стійкий характер, проте в основному вона вважається оборотного. А в міру росту дитини велике збільшення залози зникає, тому дисбаланс в дитячому організмі вирівнюється.

На сьогодні існує безліч різних захворювань, які супроводжуються тимомегалією. Тому в такій ситуації дитині необхідно забезпечити комплексне лікування після виявлення патології. Досить часто збільшення вилочкової залози визначають за певних вадах внутрішніх органів.

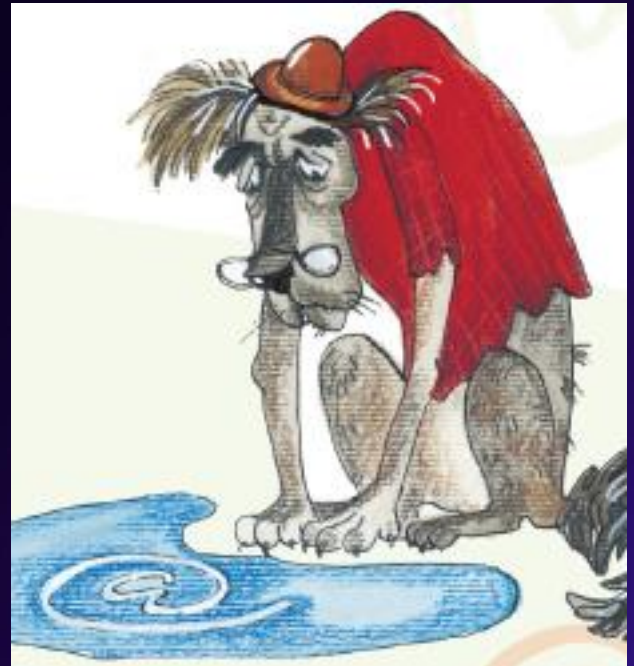
Зменшення вилочкової залози

Якщо у дитини відбулося зменшення вилочкової залози, то це пов'язано з гіпоплазією, що супроводжує деякі з патологій. Коли у малюка помірна гіпоплазія, то вона може супроводжувати певні хромосомні хвороби, це може бути синдром Едвардса або Дауна. Однак точний діагноз ставить тільки лікар після повної і ретельної діагностики.

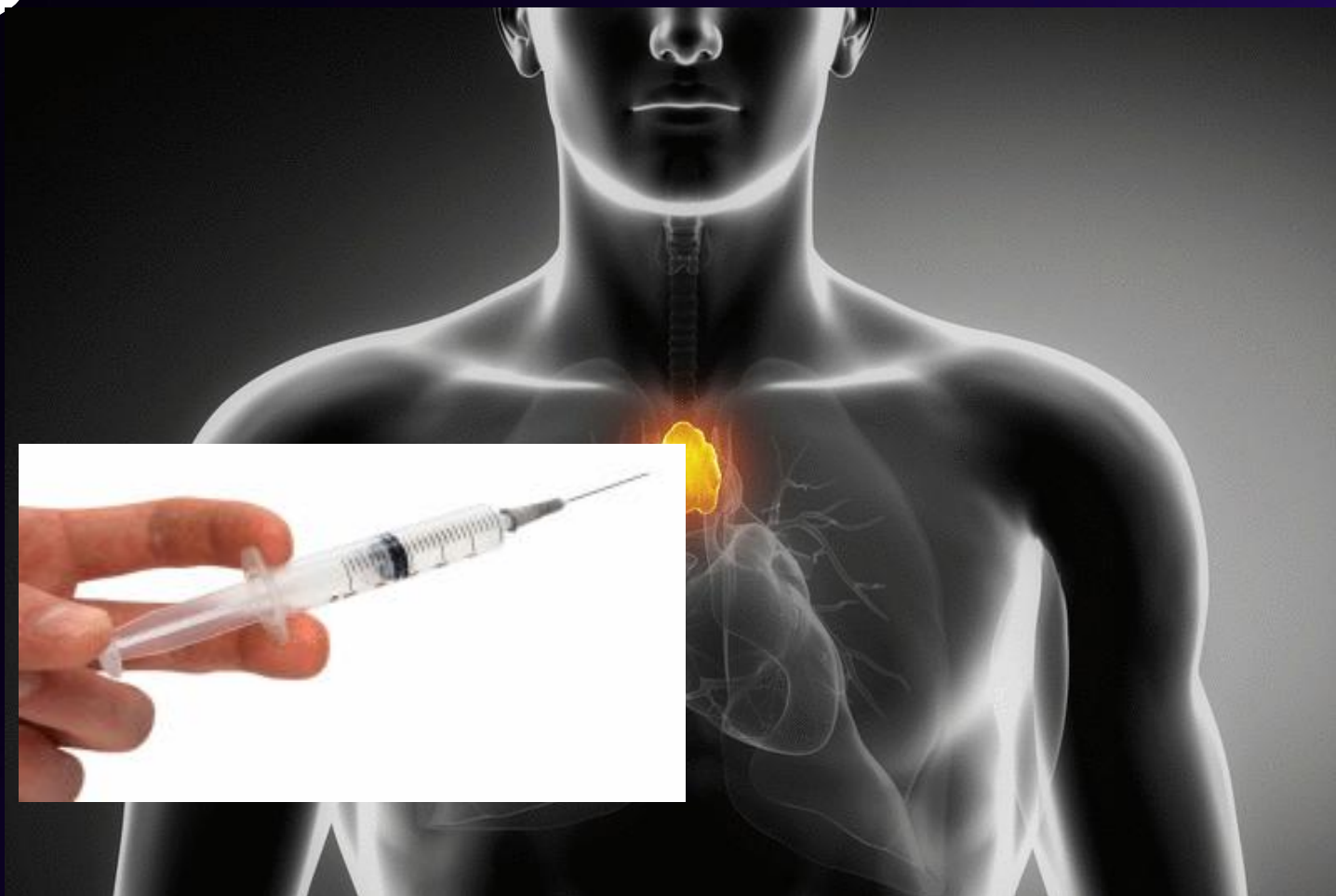
Хоча іноді відбувається патологічне зменшення вилочкової залози - під впливом радіаційного опромінення, медикаментозної терапії, зокрема гормональної, тяжких вірусно-бактеріальних захворювань, білково-калорійної недостатності. Зазвичай після тяжких захворювань функція залози не відновлюється.

Цікавинки

Цікавинки

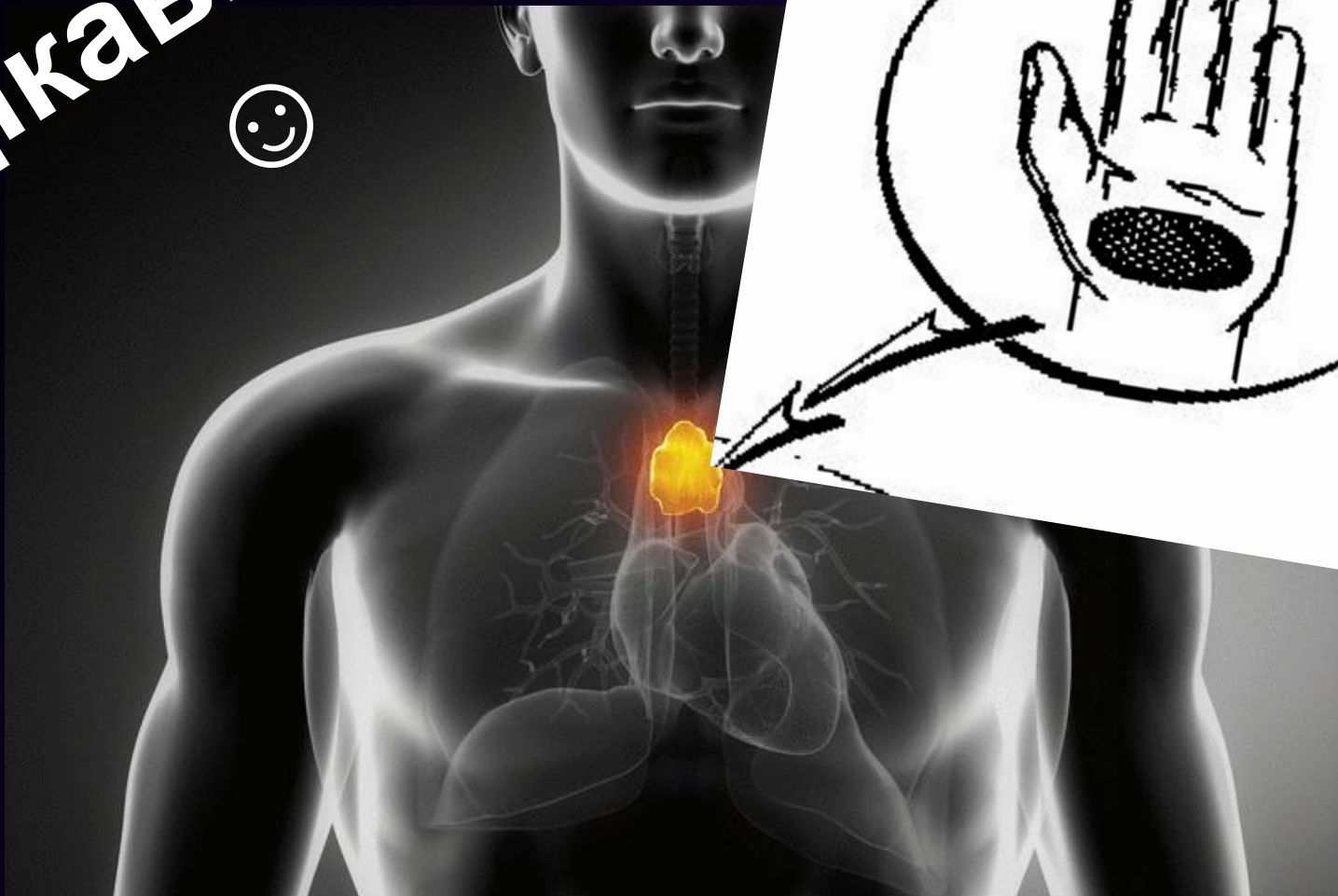
Укол молодості

Цікавинки

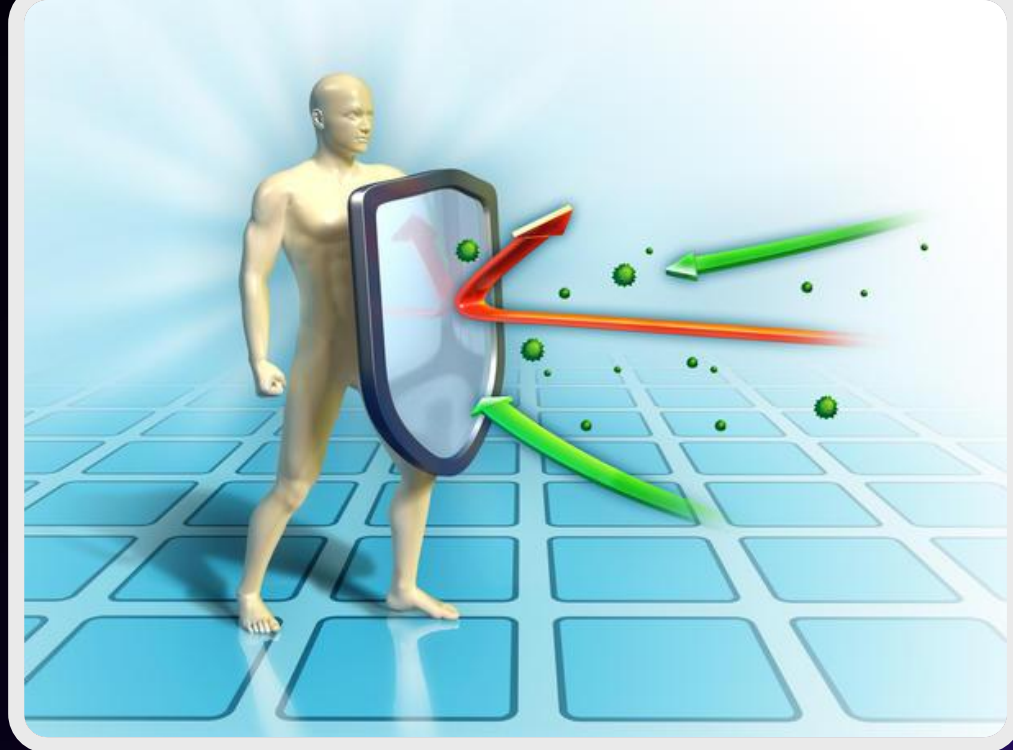
Тимус не любить стресу!

Цікавинки

Стимулювання тимусу

Розвиток імунної системи, яка залежить від тимуса, повноцінно відбувається і закінчується протягом періоду дитинства .